

Yenilənmə tarixi:
2014-cü ilin oktyabr ayı

Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin İQTİSADI İSLAHLATLAR ELMİ TƏDQİQAT İNSTİTUTUNA RƏHBƏRLİK ETMİŞ DİREKTORLAR

Prof., i.e.d. Vahid AXUNDOV
(1981-1987-ci illər)

Vahid Cümşüd oğlu Axundov 1942-ci il fevral ayının 9-da Bakı şəhərində anadan olmuşdur. 1964-cü ildə M. Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası) mühəndis-iqtisadçı ixtisasını bitirmişdir.

1970-ci ildə Azərbaycan SSR EA İqtisadiyyat İnstitutunda namizədlik, 1980-ci ildə SSRİ Elmlər Akademiyasının Mərkəzi İqtisadi Riyaziyyat İnstitutunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə etmişdir. 1987-ci ildən iqtisadiyyatın idarə edilməsi ixtisası üzrə professordur.

V.Axundov əmək fəaliyyətinə tələbə olarkən 1959-cu ilin noyabr ayında Bakı Dəri qalantereya fabrikində çilingər kimi başlamış və 1960-cı ilin dekabr ayının ortalarına kimi burada işləmişdir, 1964-cü ilin may-iyul aylarında Avtomobil ehtiyatları zavodunda mühəndis, 1965-ci il fevral-1966-cı il iyul tarixlərində Azərbaycan SSR Dövlət Plan Komitəsində iqtisadçı, 1966-1970-ci illərdə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunda böyük iqtisadçı və baş iqtisadçı, 1970-1976-cı illərdə Azərbaycan SSR Dövlət Plan Komitəsi yanında Elmi Tədqiqat İqtisadiyyat İnstitutunda “Sahələrarası balanslar” şöbəsində müdir, 1976-1981-ci illərdə elmi işlər üzrə direktor müavini, 1981-1987-ci illərdə institutun direktoru vəzifələrində çalışmışdır. 1987-1991-ci illərdə Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Xalq Təsərrüfatını İdarəetmə İnstitutunda prorektor, 1991-ci ilin oktyabr ayından 1993-cü ilin may ayına kimi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müşaviri (04.10.1991-

31.10.1991) və Azərbaycan Respublikasının iqtisadi siyasət üzrə Dövlət müşaviri (31.10.1991-06.05.1993), 1993-cü ilin may ayından 1993-cü ilin noyabr ayına kimi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin İqtisadi siyasət və beynəlxalq əməkdaşlıq mərkəzinin direktoru – Baş nazirin baş iqtisadi müşaviri, 1993-cü ilin noyabr ayından indiyədək Azərbaycan Respublikasının iqtisadi siyasət məsələləri üzrə dövlət müşaviri (19.07.2005-ci il tarixə kimi bu vəzifə iqtisadi siyasət üzrə dövlət müşaviri adlanırdı) vəzifəsində çalışır. 1-ci Dərəcəli dövlət müşaviridir.

V.Axundov iqtisadiyyatın aktual problemlərinə dair bir neçə monoqrafiyanın, 200-dən çox elmi əsərin müəllifidir. Bunlardan, 1972-ci ildə ETİİ-nin Elmi əsərlərinin V cildində dərc olunmuş “Azərbaycan SSR-in son ictimai məhsulunun bölüşdürülməsi variantlarının iqtisadi səmərəliliyi” («Экономическая эффективность вариантов распределения конечного общественного продукта Азербайджанской ССР») və “Regional iqtisadiyyatın optimal dinamik modelləşdirilməsinin əsas prinsipləri” («Основные принципы оптимального динамического моделирования региональной экономика»), 1977-ci ildə Moskvanın “Экономика” nəşriyyatında rus dilində dərc olunmuş 239 səhifəlik “İctimai təkrar istehsalın quruluşunun təkmilləşdirilməsi (metodologiya məsələləri)” – (“Совершенствование структуры общественного воспроизводства (вопросы методологии)”) adlı monoqrafiyanı, 1978-ci ildə ETİİ-nin Elmi əsərlərinin XI cildində dərc olunmuş “İctimai istehsalın səmərəliliyi və planlaşdırma”, 1980-ci ildə ETİİ-nin “Xalq təsərrüfatı

proporsiyalarının balanslaşdırılması və sahələrarası əlaqələr” («Сбалансированность народнохозяйственных пропорций и межотраслевые связи») adlı Elmi əsərlərinin XIII cildində dərc olunmuş “Regional iqtisadiyyatda təkrar istehsalın proporsiyalarının balanslaşdırılmasının tədqiqinin metodoloji və metodik prinsipləri” («Методологические и методические принципы исследования сбалансированности пропорций воспроизводства в региональной экономике»), 1981-ci ilin oktyabr ayında Bakıda keçirilmiş “Sov.İKP XXVI qurultayının qərarları ilə əlaqədar olaraq Azərbaycan SSR iqtisadiyyatının inkişaf problemləri” mövzusunda elmi konfransın materiallarında dərc olunmuş “İqtisadi artımın balanslaşdırılması və program-məqsədli yanaşma” («Сбалансированность экономического роста и программно-целевой подход») kimi məqalələrini, 1988-ci ildə Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Xalq Təsərrüfatını İdarəetmə İnstitutunda dərc olunmuş 84 səhifə həcmində “İqtisadiyyatın idarə edilməsində sistem yanaşma (“Системный подход в управлении экономикой”)” adlı dərs vəsaitini xüsusi ilə qeyd etmək olar.

Göründüyü kimi V.Axundov iqtisad elminin və ölkə iqtisadiyyatının bir çox aktual problemləri üzrə sistemli tədqiqatlar aparmışdır. Bunun nəticəsidir ki, onun elmi əsərləri ən çox istinad olunan elmi əsərlər arasında özünə layiqli yer tutur.

Bununla yanaşı, V.Axundov 1970-1977-ci illərdə ETİİ-nin Elmi əsərlərinin redaksiya heyətinin üzvü, 1978-1981-ci ildə bu nəşrin məsul redaktorunun müavini və 1981-1987-ci ildə isə məsul redaktoru olmuşdur. V.Axundov 1978-ci ildə hazırlanmış, Azərbaycan SSR Dövlət Plan Komitəsinə təqdim edilmiş və respublika Dövlət Plan Komitəsi, SSRİ Dövlət Plan Komitəsi yanında MQÖŞ tərəfindən bəyənilmiş və 1990-cı ilə qədər olan perspektivdə Azərbaycan SSR-in iqtisadi və sosial inkişafının əsas istiqamətlərinin təyin edilməsində istifadə edilmiş “Azərbaycan SSR-də 1976-1990-cı illərədək məhsuldar qüvvələrin inkişafı və yerləşdirilməsinin əsas istiqamətləri Sxem”inin, 1979-cu ildə “2000-ci ilə qədər uzunmüddətli perspektivdə Azərbaycan SSR-nin iqtisadiyyatının inkişafının əsas istiqamətləri” layihəsinin işlənilməsində və “Sxem”in göstəricilərinin dəqiqləşdirilməsi işinin başa çatdırılmasında və 1980-ci ildə hazırlanmış “2000-ci ilə qədər olan dövr üçün Azərbaycan SSR-in məhsuldar qüvvələrinin inkişafı və yerləşdirilməsi Sxemi”nin

işlənilməsində fəal iştirak etmiş və bir sıra bölmələrin müəllifi olmuşdur. Bu sxem üç cilddən ibarətdir: “Azərbaycan SSR-in 2000-ci ilədək olan dövrdə məhsuldar qüvvələrinin inkişafı və yerləşdirilməsi Sxem”inin “Azərbaycan SSR-in məhsuldar qüvvələrin inkişafı və yerləşdirilməsinin müasir vəziyyətinin təhlili”nə (1971-1985-ci illər) həsr olunan I cildi 30,3 çap vərəqi həcmində, “Azərbaycan SSR-də məhsuldar qüvvələrin inkişafı və yerləşdirilməsinin perspektivinin əsas istiqamətləri və sosial-iqtisadi ilkin şərtlərin kompleks qiymətləndirilməsi” adlanan II cildi 33,7 çap vərəqi həcmində və “2000-ci ilədək Azərbaycan SSR-də məhsuldar qüvvələrin inkişafı və yerləşdirilməsi Sxeminə əlavələr (III cild) 29,3 çap vərəqi həcmində çap edilmişdir.

V.Axundov elmi qurumların idarə edilməsi sahəsində də mütərəqqi təşkilatçı kimi tanınmışdır. Onun ETİİ-nin direktoru olduğu dövrdə mühüm elmi-təşkilati məsələlərin operativ həlli məqsədilə rəhbərliyin yanında daimi fəaliyyət göstərən istehsalat müşavirəsi mövcud idi. Bu müşavirənin tərkibinə İnstitutun rəhbərliyi (direktor, üç müavin, elmi katib), həmçinin ictimai təşkilatların nümayəndələri daxil idi. Bu müşavirənin ildə orta hesabla 8-9 iclası keçirilirdi. İclaslarda konkret kadr, təsərrüfat və digər məsələlərə operativ şəkildə baxılır və qərarlar qəbul edilirdi.

Eyni zamanda, həmin dövrdə gənclərin əmək fəallığının yüksəldilməsi və onların elmi tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsində töhfələrinin artırılması məqsədilə Gənc alimlər şurası yaradılmışdır. Öz fəaliyyətində Gənc alimlər şurası SSRİ Elm və Texnika Dövlət Komitəsi və SSRİ Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi tərəfindən təsdiqlənmiş “Elmi-tədqiqat, konstruktor, layihə-konstruktor və texnoloji təşkilat, elmi şöbə və ali məktəblər barədə gənc alimlər şurası əsasnaməsi”ni əldə rəhbər tuturdular. Gənc alimlər şurası iş planına uyğun olaraq ayrılıqda və digər qurumlarla birlikdə iclaslar və müxtəlif tədbirlər keçirir, gənc mütəxəssislərin bilik və bacarıqlarının artırılması, peşəkarlıq səviyyələrinin yüksəldilməsi və mənəvi inkişafı məqsədilə onların ixtisaslarının artırılması, iqtisadi nəzəriyyənin və digər zəruri biliklərin daha dərinlən öyrənilməsi, mənəvi tərbiyəsi və elmi dünyagörüşünün formalaşması kimi istiqamətlərdə aktual məsələləri müzakirə edir, qərarlar qəbul edir və bu qərarların yerinə yetirilməsi üçün konkret tədbirlər görürdü.

V.Axundov ETİİ-də rəhbər olduğu dövrdə elmi kadrların seçimi, yerləşdirilməsi və tərbiyəsi məsələləri daim diqqət mərkəzində olmuşdur. Bu dövrdə bütün elmi vəzifələr (şöbə və sektor müdirləri, böyük və kiçik elmi işçilər) “Elmi işçi vəzifəsini tutmaq qaydaları təlimatına” uyğun olaraq müsabiqə yolu ilə seçilmiş və yerləşdirilmişdir ki, bu da iqtisad elminin qarşısında duran aktual problemləri yüksək səviyyədə araşdırmaq üçün zəruri bilik və bacarıqlara və işgüzar və əxlaqi dəyərlərə malik elmi kadrların seçilməsinə imkan yaratdı. Elmi kadrların müsabiqəsi ilə yanaşı, həmin dövrdə digər mütəxəssislərin də attestasiyası keçirilmişdir ki, bu da həmin sahədə də işləri dövrün tələbləri səviyyəsində qurmağa zəmin yaratmışdır.

Bununla yanaşı, V.Axundov bir sıra elmi şuraların və elmi-redaksiya heyətlərinin üzvü kimi də çalışmış və hazırda da bu istiqamətdə səmərəli elmi-təşkilati və ictimai fəaliyyətini davam etdirməkdədir. Eyni zamanda, onun bilavasitə rəhbərliyi altında bir sıra elmlər namizədi və elmlər doktoru yetişmişdir.

Azərbaycan Respublikasında iqtisadi islahatların aparılması işində fəal iştirak edən görkəmli iqtisadçı alim sosial və iqtisadi inkişafın strateji proqramlarının işlənilib hazırlanmasında, iri beynəlxalq maliyyə təşkilatları (Beynəlxalq Valyuta Fondu, Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası, Dünya Bankı, Avropa və Asiya yenidən qurma və inkişaf banklarının və s.) ilə əlaqələrin yaradılması və inkişafında ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsinin bazar prinsiplərinə keçməsi üzrə koordinasiya fəaliyyətinin təşkilində səmərəli fəaliyyət göstərir.

V.Axundov dövlət qulluğunda səmərəli fəaliyyətinə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 8 fevral tarixli sərəncamı ilə "Şöhrət" ordeni ilə və Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafındakı xidmətlərinə görə isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 09 fevral tarixli Sərəncamı ilə “Şərəf” ordeni ilə təltif edilmişdir.

